

LJUDSKI GLAS

Glasiilo „Kmetško-delavske zveze“

Izhaja vsako sredo in stane za vse leto 60 K, za pol leta 30 K, za četrt leta 15 K, na mesec 5 K; posamezna številka K 1.40. — V inostranstvu razmeroma več.

Vse dopise in pošiljatve za uredništvo in upravništvo „Ljudskega glasu“, kakor tudi za tajništvo K. D. Z. pošiljajte frankirane na naslov: Ljubljana, poštni predal 168. Poštine proste so le reklamacije. Ustmena poročila: v Ljubljani, Kongresni trg 9, na levi strani.

Pripravimo se na občinske volitve!

Že dve leti pričakujemo občinskih volitev in meščanske stranke jih iz strahu, da pogorijo njihovi dosedanji občinski mogotci, niso hotele razpisati. Sedaj pa poročajo iz Belgrada, da se bodo občinske volitve v Sloveniji vršile začetkom aprila tega leta. Mi vemo, zakaj meščanske stranke hočejo ravno sedaj te volitve: pač zato, ker liberalci mislijo: „Sedaj imamo mi moč v Belgradu, sedaj pa pritismo tako, da bomo vsaj pri sedaj občinskih volitvah malo boljše odrezali, kakor občinskih volitvah malo boljše odrezali, kakor pa pri volitvah v konstituanto!“ — Seveda pa se liberalna gospoda prav hudo moti, pa tudi klerikalci, če mislijo, da so ljudje na vse njihove lumparije že pozabili! Tepeni bodo pri občinskih volitvah prav tako, kakor lansko leto pri državnih!

Klerikalci so svojčas izdelali volilni red za naše občinske volitve in bi imele pravico voliti tudi ženske. Sedaj so liberalci ta načrt predručali tako, da ženske ne bodo smele voliti in da se bodo kandidatne liste morale predložiti tiskane. Vlada hoče, da se občinske volitve izvedejo po istem volilnem redu kakor so se izvršile volitve v konstituanto.

Sicer ni še prav gotovo, če se bodo vršile občinske volitve v Sloveniji že aprila; kajti sedanja radikalno-liberalna vlada stoji na lončenih nogah in se lahko vsak hip podere. Vendar pa je zaenkrat prav zelo verjetno, da se občinske volitve vrše že aprila. Zato moramo, sodrugi, že takoj sedaj pripraviti se na te volitve! Meščanske stranke bodo napele namreč vse sile, da nasilno, zvičajno, kakor doslej vedno pri volitvah, goljufajo delavsko ljudstvo tudi za občinsko oblast. Volilne imenike, ki so bili izdelani za zadnje državne volitve, mislijo vzeti za podlago tudi sedaj pri občinskih volitvah. Ker pa mi vemo, da so ti imeniki silno pomanjkljivi in so kapitalisti nalašč izpustili iz teh imenikov ogromno število naših pristašev, zahtevamo najprej, da se ti imeniki brez-pogojno pregledajo in natančno izpopolnijo.

Naše ljudstvo prav dobro ve, koliko gnoja se je že nabralo po vseh občinah, ve, kako tiransko so vladali klerikalni in liberalni mogotci nad občinarji med vojno in sedaj po vojni, in ve tudi kam so ti ljudje občinski imetje pripeljali! Občine tičijo v ogromnih dolgovih, napravilo se pa ni v korist občinarjev prav nič!

Za občinske volitve se moramo na vsak način pripraviti prav temeljito že sedaj, da ne bomo presenečeni. Vaše organizacije so dolžne, da te priprave naredijo že sedaj! Najprej bo treba že sedaj misliti na to, da postavimo v vsaki občini našo kandidatno listo KDZ, na katero morajo priti najboljši naši možje. Drugič bo treba, da naše organizacije poskrbe že sedaj za obsežno agitacijo v govoru, v pisavi in v letakih, in od ust do ust. Treba bo tudi skrbeti, da bodo volilni imeniki v redu, ker doslej niso bili

— in še nebroj stvari, različnih pač po krajevnih razmerah. Zato poziva centrala Kmetško-delavske zveze, da vse njene podružnice v najkrajšem času skličejo članski sestanek KDZ, na katerih naj se napravijo sklepi in nasveti o tu navedenih točkah; važne nasvete naj takoj naznanijo centrali! Kmetško-delavski proletarijat! Na noge, da prideš do oblasti v občinah in pomedeš z železno metlo vse klerikalne, samostojne in liberalne mogotce, ki te tlačijo in izkoriščajo, enkrat za vselej iz občinskih zastopstev!

Nova viničarska postava.

Po enoletnem boju „Kmetško-delavske zveze“ za viničarske pravice se je zganila vlada v Ljubljani in predložila organizacijam csnutek nove viničarske postave. Da sedanja kapitalistična vlada ne bo dala ubogim viničarskim trpinom vseh pravic, ki jim grejo, nam je bilo že davno jasno. Pričakujemo pa, da jim da vsaj toliko, da bodo mogli živeti kot ljudje, da jim ne bo treba gladovati in hoditi njim, njihovim ženam in otrokom okrog raztrganim. Dovolj dolgo je že ščitila vlada posestnike vinogradov in jih pustila bogateti od krvavih žuljev viničarskega naroda. Sedaj je pa sila prikopala do vrhunca. Dalje ne moremo več zdržati! Nova viničarska postava, ki jo je vlada predložila, je še vse preveč reakcionarna; ta postava še vse preveč ščiti bogatine — vinogradne posestnike. Treba jo je spremeniti še bolj v korist viničarjem. Delež na vsakoletnem pridelku vina je za viničarja gotovo premajhen, kot ga določuje vladni zakonski načrt. Premalo deputatne zemlje nam obljublja vlada, plača vseh članov viničarske družine, ki delajo v vinogradu, mora biti enaka plačam drugih delavcev. Začenja se odločilni boj! Viničarji, strnite se v „Kmetško-delavsko zvezo“ in zmagaj bo naša!

V naslednjem hočemo podati bralcem to, kar v glavnem predvideva vladni načrt nove viničarske postave:

Vsak viničar ima pravico:

- 1.) na prosto stanovanje, obstoječe iz ene sobe, kuhinje in shrambe;
- 2.) na prosto uporabo hlevov za rejo živine, kakor se določi v t. 4.;
- 3.) na dogovorjeno plačo (dnevno, oz. akordno, oz. pavšalno mezdo). Plača je stvar pogodbe med gospodarjem in viničarjem. Če se v tem oziru ni nič drugega določilo, ima viničar kot dobavitelj delavcev in delovodja pravico do dnevnih mezd, kot so v dotičnem kraju običajne in se izplačujejo drugim izven stanujočim moškim delavcem.

Takozvani „štunt“ (najemščina) za akordno delo: rez, prvo in drugo kop, vez in pletev ostane naprej v veljavi kot stalno plačilo za gori omenjeno delo.

4.) V viničarijah pod en oral vinograda ima viničar pravico rediti, oz. zahtevati piče od posestnika za dve svinji in pet kur. Kravo si sme rediti le, če skrbi sam za potrebno

krmo in slamo. Pravico ima le do krme, ki priraste v vinogradu za uporabo za lastno živino. V viničarijah od enega do dveh oralov ima viničar pravico rediti si eno govedo, dve svinji in pet kur; od dveh do treh oralov pa dve govedi, tri svinje in osem kur ne-vštevši mladiče, dokler niso dorasli za prodajo; nad tri orale pa tri govede, štiri svinje in 12 kur. Goveja živina je lahko tudi gospodarjeva, ki mora v vseh slučajih skrbeti za potrebno pičo (krmo in slamo) in steljo. Mleko pa dobi v tem slučaju od ene do dveh krav viničar kot plačilo za reditev živine. Ako se na posestvu nahajajo primerni senokoši, si mora viničar krmo in listje spraviti na lastne stroške (le za dovoz ima skrbeti gospodar) za slučaj, da je živina njegova. Ako je pa živina gospodarjeva, pa nosi stroške za spravljanje krme in stelje gospodar.

5.) Vsaka viničarska družina ima razven vrta za pridelovanje potrebne zelenjave, ki ga mora dobiti pri vinogradu (za vsak oral vinograda po en ar), pravico na deputatno zemljo (ralno ali kopavino) v izmeri 1/3 od one površine vinograda, ki ga družina obdeluje v smislu t. 11. tega paragrafa. V slučaju, da pri vinogradu ni primerne deputatne zemlje, ima viničar pravico do na navedeni površini priraslega pridelka (krušnega zrnja, oz. krompirja). Računi se, da priraste 100 kg krušnega zrnja na 20 arih in 200 kg krompirja na petih arih.

Viničarji, ki dobijo deputatno zemljo v obliki takozvane kopavine, obdelovanje katere z roko je zelo naporno, naj se na ta način odškodujejo, da se ista računani le za polovico faktučne površine.

6.) Za gnojenje deputatne zemlje se prepusti viničarju gnoj, ki se pridelava pri vinogradih od Jurjevega do Miholovega od enega števila živine, ki jo ima pravico rediti v smislu t. 4. tega paragrafa, ako se v tem oziru ni kaj drugega dogovorilo.

7.) V kakšni obliki se daje viničarju deputat, ali v naravi ali v relutu ali kot deputatno zemljo, se prepusti sporazumu med posestnikom in viničarjem.

8.) Nadalje ima viničar pravico na nagrado v višini 3% od pridelanega vina (tantijema) od one površine vinograda, ki ga je obdeloval v smislu t. 11. tega paragrafa, ki se mu jih izplača po dnevnih cenah po trgatvi. Če presega nagrada 100 l, lahko zahteva viničar, da se mu vino prepusti v naravi.

V občeh pa se prepustča posebni pogodbi med gospodarjem in viničarjem v kakšni obliki naj se daje tantijema viničarjem ali v naravi, ali v relutu.

9.) Za slučaj, da posestnik iz kateregakoli vzroka viničarju noče ali ne more dati razven stanovanja in vrta za zelenjavo, niti deputata v naravi, niti v relutu, niti kot deputatne zemlje, se določi tantijema od vinskega pridelka, ki jo ima dobiti viničar, na 8%, ki se računani v smislu t. 11. tega paragrafa.

10.) V slučaju, da je deležen viničar vseh navedenih ugodnosti, se zahteva od njega, da prepusti vse svoje delavne moči gospo-

darju, naj si bo za delo v vinogradu ali v drugih gospodarskih podjetjih. Niti on, niti kak član njegove družine ne sme iti drugam na delo brez gospodarjevega dovoljenja. Posebni pogodbi pri vstopu v službo je prepuščeno, ako sme iti na mlatev.

11.) Pri določitvi visokosti tantijeme in površine deputatne zemlje, oz. množine deputata, se računani, da dela vsak delazmožni član viničarjeve družine na leto najmanj 150 dni gospodarju. 150 delavnih dni odgovarja pravici na tantijemo in deputat od enega orala vinograda, razven če se ni v tem oziru med gospodarjem in viničarjem kaj drugega sklenilo. Po tej normalni se določi tudi količina tantijeme in deputat od one površine vinograda, ki odgovarja vsoti delavnih dni vseh družinskih članov, deljeni s 150. Ostali del vinograda, ki se je obdelal s tujimi delavci, ni podvržen oddaji tantijeme in deputata.

V slučaju, da prispeva posamezna viničarska družina na leto več kot 150 delavnih dni na osebo gospodarju, si pridobi za vsakih 10 normalno 150 prekoračenih delavskih dni, pravico do tantijeme in deputata od ene nadaljne desetinke orala vinograda.

Nasprotno, ako prispeva viničarska družina na leto manj kot 150 delavnih dni na osebo gospodarju, se zmanjša tantijema in deputat sorazmerno.

12.) Za računanje števila delavnih dni se začne viničarsko leto s 1. novembrom in se konča z zadnjim oktobrom.

13.) *Navedene ugodnosti tvorijo minimum, ki ga ima viničar pravico zahtevati od gospodarja, ako izpolnjuje svojo dolžnost.*

Noben viničar pa ne sme biti prikrajšan v svojih dosedanjih dohodkih vsled teh določb.

14.) *Za že izvršena opravila v vinogradih leta 1921. za čas, dokler ne stopi ta zakon v veljavo, naj določijo krajevne viničarske komisije viničarjem primerno doplačilo.*

Razvoj viničarskega gibanja.

Lani meseca februarja, ko so se začele ustanovljati prve podružnice naše kmetsko-delavske zveze, so se tudi viničarji začeli gibati in poskušali ustanoviti lastno strokovno organizacijo. Iz vseh strani Slovenskih goric so se jeli oglašati viničarji in kmečki posli v našem mariborskem kmečkem tajništvu in prosili za ustanovitev strokovne organizacije po delavskem vzorcu, ki naj izbojuje temu bednemu proletarskemu stanu boljših življenjskih pogojev. Naša stranka tovarniških delavcev, ki preje s kmetiškim ljudstvom še ni imela veliko opravka, je bila postavljena pred nove naloge. Dasiravno je imela opraviti na eni strani z razredno popolnoma nepoučenim ljudstvom, na drugi strani pa s hinavsko in lažljivo klerikalno stranko, je vendar storila vse, kar je bilo v njeni moči, gotovo pa je, da je *Kmetsko-delavska zveza edina, ki danes lahko reče, da je storila za viničarje in kmečke delavce več v enem letu — kot klerikalci v dvajsetih!* — Mala tropica kmečkih in delavskih sodrugov Maribora in okolice je neumorno prirejala sestanke in shode po Slovenskih goricah, ustanovljala podružnice in ljudstvo je z zaupanjem sledilo Kmetsko-delavski zvezi. V takem položaju je sklical viničarski odbor I. viničarski tabor, ki se je vršil lani na pustno nedeljo dopoldne. Danes se s ponosom spominjamo tega velikega tabora, ki je napolnil veliko Götzovo dvorano v Mariboru do zadnjega kotička, kajti na tem taboru se je prvič sprejela in razposlala resolucija viničarskih zahtev, kjer smo zahtevali *izboljšanja viničarskih plač, bolniškega in nezgodnega zavarovanja, delež na pridelkih, pravične agrarne reforme in sklicanje enquete, ki naj te stvari reši v prilog ubogemu, zatiranemu stanu.* — Naenkrat seveda so zagrali klerikalci in liberalci, narodni socialci s samostojneži strašanski krik na eni strani zoper viničarje, na drugi zoper našo stranko. Napadali so po svojih umazanih listih naše sodruge, „Slovenski gospodar“ pa se je hinavsko zvižal, ker se ni hotel zameriti ne klerikalnim kmečkim oderuhom, ki derejo viničarje, in ne viničarjem, katere potrebuje pri volitvah.

Prvi uspeh naše KDZ za viničarje.

Na našo zahtevo v resoluciji je deželna vlada res takoj sklicala enketo za ljutomerski, ptujski in mariborski okraj, ki se je vršila meseca marca pri mariborskem okrajnem glavarstvu. Pri tej enketi pa so padle maske raz obraz vsem našim nasprotnikom, klerikalcem, liberalcem in samostojnežem, kajti razen naših zastopnikov sodrugov Verliča, Drevenška in drugih so bili vsi zoper viničarje in so samo z besedami okrog metali. Klerikalci, zastopani po kaplanu in uredniku „Slov. gospodarja“, Kranjcu, posl. Vesenjaku in drugih, so igrali naravnost sramotno ulogo, dasiravno so imeli vlado in vse v rokah. Liberalci, katere je zastopal milijonar Petovar iz Ivanjkovc, in samostojneži, katere je zastopal Mermolja, pa so klerikalcem kimali.

Samo naši zastopniki so se morali boriti in so tudi resno zastopali viničarski stan. *Viničarski zaupniki Kmetsko-delavske zveze so sestavili nov viničarski red, ki naj se nadomesti s starim. Sestavili so natančen pregled gospodarskega položaja, predlog za bolniško zavarovanje, predlog za razdelitev zemlje in razdelitev deleža pri pridelkih, dalje predlog za zvišanje plač itd.* —

Klerikalci zoper viničarje.

Ali tu so se pokazale zopet nove težkoče. Klerikalci, ki se boje za svoje kmečke bogataše, so začeli tiho delati zoper naše predloge, in klerikalna deželna vlada, katere predsednik je bil klerikalni advokat dr. Brejc, poverjenik za socialno skrb pa klerikalec dr. Gosar, je vsled klerikalnega hujskanja zoper viničarje vse predloge za izboljšanje plač in razmer viničarjem zaprla v predal in — molčala. Šele na naše vedno drezanje je sklicala vlada še par razgovorov po sodnih okrajih, s katerimi je samo slepila viničarje za bližajoče se volitve v konstituanto.

Težka je bila borba viničarjev in marsikdo je v tem boju obupal, zlasti še, ker ni bilo nikjer vidnih uspehov in pa ker so klerikalci, ki so kot opice začeli ustanovljati svojo Viničarsko zvezo, začeli ljudi potom svojega časopisja na najgrše načine slepiti.

Mi in sedanja „rešitev“ viničarskega vprašanja.

Končno so naši poslanci in zastopniki Kmetsko-delavske zveze vendar dosegli, da dobimo v kratkem nov viničarski red in da bo vprašanje viničarjev, ki pa je vprašanje tisočev rodbin — rešeno.

Rešeno! zaenkrat pravimo mi, ker to, kar se jim daje danes, še dolgo ni to, kar oni za življenje potrebujejo, in prokleta dolžnost vlade je, da svoje delo nadaljuje. Daleč se še nahaja viničar od onih dobrin, ki mu po pravici človeka gredo. Naše zahteve še ne odpravljajo z drobtinico, ki se vrže z mize!

Drugo važno vprašanje, ki ga mora vlada nujno rešiti, so **bolniške blagajne in zavarovanje zoper nezgode in starosti!** Tu je zopet naloga KDZ, da vzdigne svoj glas!

Agrarno vprašanje se tudi ne sme reševati brez viničarjev!

Zaenkrat pa naj bo glavna naloga Kmetsko-delavske zveze v vincerodnih krajih, da izbojuje pri vladi **delež pri pridelkih.** To je bila naša zahteva pred enim letom, izvedba te zahteve bodi letos naša naloga!

Delo v prošlem letu pa nas je tudi v marsičem drugem poučilo. Sodrugi viničarji so pridobili izkušenj in naša naloga v bodoče mora biti, da postavimo trdno organizacijo, ki bo mogla stopiti v boj za naše zahteve. Ne gre prepuščati posameznikom boj, vsi drugi pa stoje ob strani in čakajo nestrpnost uspehov. Treba nam je, da v bodoče združimo vse v trdni, močni strokovno-gospodarski organizaciji, ki naj vodi v naprej gibanje. Ljudstvo se bo le tedaj zavedalo uspehov, kadar si jih bo samo izbojevalo!

Toliko z ozirom na razvoj v prošlem letu, ki toraj ni bil brez uspehov, katere je izbojevala edinole naša KDZ in njeni neumorni člani, katerim gre vsa hvala. Viničarji! Letos naprej na delo, da bo naš letni zaključek imel zaznamovati novih uspehov v korist viničarskemu in kmečko-delavskemu stanu! — Onim pa, ki so omagali pod težo bremenov

in silo nasprotnikov, kličemo: **Nazaj v vrste,** da z združenimi močmi in močno organizacijo vržemo železne okove gospodarskega in duševnega suženjstva, v katerega nas je okovala klerikalno-liberalna gospoda!! Moderni sužnji smo, ki se moramo boriti pošteno in odkrito in popravljati v naših vrstah, kar je slabega, če hočemo uničiti, kar nas skupno tare. Postaviti moramo nov, bolj pošten svet! — c.

Iz Kmetsko delavske zveze.

Zreče. Vsi člani krajevne organizacije KDZ v Zrečah se vabijo na sestanek v nedeljo dne 27. februarja ob 2. uri popoldne v gostilno Grundner v Zrečah. Poročevalec pride iz Maribora. Razdelile se bodo izkaznice, pobrala članarina za to leto. Razpravljali bomo o važnih stvareh. Kdor ne bi prišel in plačal članarine, ga izbrisemo iz članskega imenika.

Rajhenburg. Prosimo vse tiste člane, ki dobivajo „Ljudski glas“ in so se dali pri nas vpisati v organizacijo KDZ in ki vedo, da svojih plačilnih dolžnosti niso storili, da takoj poravnajo ali pa svoj odstop naznanijo pri sodrugu R. Dauko, kjer dobijo tudi svoje še neprežete izkaznice. — Mesečni sestanek naše organizacije se vrši v nedeljo dne 27. t. m. v gostilni g. Fr. Vranetiča ob pol devetih predpoldne.

Poljane nad Škofjo Loko. Tukajšnja kraj. org. KDZ opozarja svoje člane na mesečne članske sestanke, ki se vrše redno vsako tretjo nedeljo v mesecu takoj po prvi maši pri sodr. Demšarju. Člani naj se teh sestankov polnoštevilno udeležujejo, ker tu se jim nudi prilika, da svoje zahteve in potrebe razložijo in obenem tudi urede. Isti dan plačevala se bo tudi članarina. S tem bo pomagano blagajniku, da lahko redno pošilja mesečne prejemke „Osrednjemu tajništvu“ v Ljubljano. Odborove seje se vršijo redno vsako drugo nedeljo v mesecu po prvi maši pri sodr. Demšarju, kar si naj odborniki zapomnijo, ker ne dobijo za te seje nobenih povabil. „Gospodarski odsek“ prejel je tudi nekaj blaga, katerega bo delil med svoje člane in sicer vsak torek, petek in nedeljo dopoldne iz skladišča v hiši sodr. Demšarja, na kar se člani opozarjajo. Matevž Demšar, tč. predsed.

Shodi KDZ.

V Rajhenburgu se bo v nedeljo dne 6. marca ob 1/2 9 uri dopoldne v gostilni g. Ivana Rateja vršil shod KDZ. — Istega dne ob 2. uri popolne se bo vršil shod KDZ v gostilni I. Radeja na Blanci. — Na obeh shodih bo govoril naš poslanec sodrug Kisovar.

Dopisi.

Rečica v Savinjski dolini. Obveščeni smo bili, da je bil naš shod prepovedan. Res čudno se nam zdi, da je ravno naš shod tako okužen od črnih koz! Zakaj pa cerkve ne zaprejo in šole, ko se vendar tam ljudje najbolj skup tiščijo in dihalo drug v drugega. Bolezen se vendar tu najlažje razširi! Res čudno, da naše organizacije in naši shodi tako smrdijo klerikalnim črnim kozam! Toda to nas ne bo prav nič prestrašilo! Bo pa drugikrat tem večji naš shod! Naš kaplanček je skozi okno vpil: „Idite na shod, zakaj pa ne greste na shod?“ in se je neumno smejal. Tudi Anton Turnšek, klerikalni podrepnik, je vpil nad našimi ljudmi. Kaplanček Jazbinšek je pa še celo gledat šel v gostilno, če nas je tam že kaj zbranih. Naša organizacija jih čudno zbada v njih črno srce. Menda bodo od same onemogle jeze postali jetični in za to njihovo jetiko iščejo povsod zdravil. Sedaj so si omislili nekako „Kmetijsko društvo“. V nedeljo se je naš župnik že hvalil, češ koliko ljudi je spravil v to društvo. Toda tudi to mu ne bo več pomagalo, ker naše ljudstvo je preveč nasprotno tej klerikalni bolezni. — V Solčavi je pretečeno nedeljo več kot 300 ljudi čakalo našega govornika. Tudi v kokarski občini ustanovimo svojo podružnico. To seveda naše klerikalce zelo peče in mi se bojimo, da bo kak zagrizen klerikalec kar od jeze poginil. Pa Bog mu daj večni mir in pokoj! — Naš občinski agrarni odbor je zelo slab. Ne ve, kaj bi naredil, ker je preveč klerikalen. V nedeljo je imel svojo sejo in je predsednik poklical

g. Remšeta, vodjo škofove žage. Vprašali so ga, kaj on hoče zaradi zemlje. Odgovoril je, da on vse rabi in da nič ne da nobenemu. Seve za ubogega nima nič zemlje, za bogate pa vse. V agrarnem odboru je izvoljen za načelnika gostilničar v št. Janžu Anton Majerhold, ki se sedaj izogiba agrarne reforme, ker so mu klerikalci obljubili velik travnik, po katerem je on že dolgo hrepenel. V odboru je tudi že pevedal, da je on travnik že kupil od škofa. Čudna je ta nagla krpčija!! Odbornik Tine Krančič je zahteval, da se agrarna reforma ne sme dotikati cerkvenega posestva, a mi vemo, da bi jo sam zelo rad zagrabil, če bi on od te zemlje kaj dobil. Temu Tinčku so klerikalci tudi obljubili zemljo, ako bo za nje delal. Tako grdo torej klerikalci izrabljajo agrarne odbore v svoje strankarske namene! Opozarjamo agrarni urad v Ljubljani, da pazi na klerikalno korupcijo! — Naš župnik in kaplanček zelo visoko računata poroko: od 400 do 800 K! Neverjetno! Kateri materijal, ki se rabi pri poroki, se je tako zelo podražil?!

Javornik pri Kranju. Tukaj v Javorniku je žena, ki ima že več let bolno dete. Ko je dobila od župana ubožni list, je 15. t. m. šla z detetom v Ljubljano, da dá otroka v bolnišnico. Neki gospodje pa so le-tam rekli, da ne morejo otroka vzeti v bolnišnico, povedali pa niso zakaj ne. Uboga ženska je imela veliko stroškov in nosila je dete 2 uri do postaje in 2 uri zopet od postaje domov. Rádovedni smo, zakaj se siromakom krivica godi še tu!! Ali naj bi siromak, ki plačuje itak vse davke, zadnje še pravice ne imel, da lahko dá svojega bolnega otroka v bolnišnico? Lepa usmiljenost je to od gospodov v deželni bolnišnici!

Rajhenburg. Večkrat je bilo že potrebno, da poročamo o vedenju nekaterih naših vero učiteljev. Ker pa nismo za osebne napade, smo se tega dolgo vzdrževali. Sedaj pa, ko doma nobena pritožba več ne pomaga, se moramo javno oglasiti. Šolarje našega 4., 5. in 6. razreda kakor tudi šole na Blanci, koder poučuje veronauk kaplan g. Rabuza, moramo res obžalovati. Gospod Rabuza si je tudi že pri nas pridobil hvaležnost kakor si jo je v Halozah in tu v bližnji fari na Vidmu. Pritožbe na župnijski urad in na šolsko vodstvo ničesar ne pomagajo. Farovška gospoda se še posmejuje in norčuje. Učenca F. Ivačiča je g. Rabuza s pestjo bil tako, da je še s krvavo obleko prišel domov. Očeta je potem župnik pregovoril, da ni sodnijsko postopal. S palico je g. Rabuza pretolkel tudi učenca in še svojega ministranta Fr. Novaka v 4. razredu tako, da je bil otrok ves črn po životu. Mati je otroku nato zabranila hoditi v šolo k temu razgrajaču. Še po legarju bolehnega učenca 4. razreda Zof. Danko ni znala prečitane nega stavka takoj na pamet povedati. Udaril jo je vsled tega po plečih in roki s palico tako, da je od strahu iz šole jokaje domov pobegnila. Na vprašanje, zakaj je deklico tako tolkel, pravi ta dični gospod, da tudi druge pretepa, pa da se nihče osebno ne pritožuje. Oče mu je v obraz povedal, da takšen veroučitelj njegovih otrok ne bo več učil. Naznanil je slučaj šolskemu vodstvu in župnijskemu uradu, toda v šoli gospod veroučitelj še vedno razgraja in pretepa, vsled česar tudi drugi otroci že izostajajo. Ali se otrokom s palico vbija Kristusov nauk v glavo?! Zahtevamo, da pristojna oblast takega surovega veroučitelja takoj odslovi, ker sicer naredimo mi sami potrebne korake. Mi nikakor ne moremo trpeti, da bi se otroci učili surovosti!!

Kalobje. Dragi sodrugi in bralci „Ljudskega glasu“! Tudi pri nas na Kalobju se je nekaj prigodilo. Dne 13. t. m. je bil tu shod S. K. S. pri Jožefu Zapušek. Shod sta imela J. Rozman in Fr. Kukovič, toda prav slabo se jima je obnesel. Rozman je govoril o samostojnih poslancih in o občinskih volitvah. Rekel je, da bo tukaj na Kalobju gotovo samo ena stranka, pa se je hitro eden izmed poslušalcev oglasil, da bodo nastopile tri ali štiri stranke. Rozman je vprašal, katere bi to bile. Nato pravi nekdo, da so tu tudi socialni demokrati. Rozman se široko nasmeje in pravi, češ da so preveč „gospodski“. (Menda je sodil našo stranko po samostojnih doktorjih in mesarjih, ki se danes najbolj gosposko nosijo!!) Vsi poslušalci so bili že za samostojne, ko pa je Rozman razložil program stranke samostojnežev, izbiral že odbornike in naznanil, da mora vsak plačati, so jo takoj vsi odkurili in slednjič je Rozman sam

ostal. Udaril je z roko po mizi in rekel, da boče pa sam članarino plačal. Samostojneži so torej pri nas popolnoma pogoreli.

Vurberg pri Ptuj. Na kratko naj opišemo na tem mestu, kako so se pri nas izvršile „volitve“ v agrarni odbor! Župan je izročil in pooblastil našega župnika, da naj on vodi celo volitev, češ da bo župnik s svojo močjo pripomogel, da zmagajo klerikalci. Župnik je imel v rokah ves imenik. Napisal je takoj klerikalno kandidatsko listo in šel z njo agitirat. V listo je postavil tudi takšne, ki ne znajo pisati, še manj pa brati. Misli je seveda, če bom imel take ljudi v agrarnem odboru, potem bom lahko delal, kakar se mi bo zljubilo. In v resnici! Klerikalci so v agrarnem odboru dobili vso moč v svoje roke; tudi predsedništvo in pri volitvah v okrožni agrarni odbor. Sedaj se zelo veselijo in mislijo, da imajo celo vlado v svojih rokah, pri čemur se pa gotovo motijo. Če se vrši seja agrarnega odbora, imajo samo podrepaniki svoj pogovor v farovžu, kjer sklepajo svoje čudeže. — Danes bi le poročali, da se naše volitve v agrarni odbor revidirajo, drugič pa bomo o tem še več kaj poročali. Vurberčani.

Politične beležke.

+ **Kaj pravi nepristranski mož o naši stranki?** Belgrajski časnikar Cievarič je v svojem listu napisal o strankah v naši državi to-le značilno sodbo: Tri vrste strank so v naši državi. Prva vrsta je tista, ki pravi, da je treba državo razbiti, ne vpraša se pa potem prav nič, kaj bi potem bilo, ko bi te države več ne bilo; v to vrsto spadajo frankovci, radičevci in leninovci (komunisti). Druga vrsta je reakcionarna vrsta, ki pravi, da je treba to državo vzdržati kakršna je. (Torej ta država naj bi bila še nadalje država kapitalistov, trgovcev, verižnikov in drugih takih izkoriščevalcev ljudstva.) Ta druga vrsta so srbski radikali, liberalci, klerikalci in Turki, — tretja skupina pa pravi: Država naj bo, toda mora biti drugačna, kakor je, t. j. vladati jo mora ljudstvo samo in izvesti se morajo takoj najširše reforme v korist delavskega ljudstva; kapitalistične zajedalce je treba odstraniti. To zadnjo skupino tvorijo socialni demokrati. Le žal, pravi na to Cievarič, da so v konstituenti tako maloštevilno zastopani. Med kmečkim življenjem je še mnogo ljudi, ki še ničesar ne vedo o socialnih demokratih, ali pa ne vedo, kaj socialni demokrati hočejo. Če bi vedeli, bi spoznali, da je program socialnih demokratov prav za prav njihov program. Socialna demokracija bi igrala pri nas v naši državi prav gotovo eno važno ulogo, kakor jo igra po vsem ostalem kulturnem svetu, če bi le bila stranka združena v vsej državi. V tem slučaju bi gotovo postala zelo močna.

+ **Radičeva stranka,** ki šteje čez 50 poslancev, ni prišla v Belgrad, da sodeluje v konstituenti. Če bi bila prišla, bi danes stvari drugače izgledali in ne bi vladali nad ljudstvom srbski radikali in pa liberalci. Če bi bilo Radiču res kaj na tem, da dobimo republiko, bi bil moral priti v Belgrad in monarhisti bi bili v hudih skrbeh. Nam se prav zdi, da stvari z Radičem precej smrdi in da so Radiča srbski radikali in liberalci pregovorili, naj jim ne hoji delat zgage v Belgrad. Radič sam ni noben republikanec, kar je tudi že sam izjavil, in nič čudnega ni, če vleče vse uboge hrvaške kmete za nos, ki so danes pravzaprav brez vsakršne zaščite pred radikalskim in liberalskim nasiljen.

+ **Trije škofje v Belgradu.** Te dni so se mudili v Belgradu trije jugoslovanski škofje dr. Jeglič, dr. Bauer in dr. Aksamović. Klerikalno časopisje je poročalo, da so ti cerkveni knezi obiskali tam v državni metropoli razne ministre in se priglasili tudi za avdijenco pri regentu. Kaj so hoteli, tega časopisje ne pove. Mi pa vemo, da so tri škofje šli „fehtarit“, da obnovijo ugled klerikalne politične stranke, ker je vpliv klerikalnih politikarjev popolnoma padel: prvič zato, ker je katoličanstvo v Jugoslaviji v manjšini, drugič zato, ker se je dr. Korošec vezal s pravoslavnimi in s Turki, tretjič pa zato, ker so klerikalci monarhistični klečplazci in uganjajo politiko proti delavnemu ljudstvu.

+ **Za čas odsotnosti s. E. Kristana** zastopa našo stranko v ustavotvornem odboru v Belgradu s. Nedeljko Divac.

+ **Dr. Vošnjak,** poslanec SKS (samostojnežev) je pri prvem glasovanju glasoval za

ustavni načrt belgrajske vlade. Zdaj so samostojnejši dejansko pokazali, da so prav iste kapitalistične branže kakor liberalci, čeprav so se kmetom vedno hinavsko lagali, da niso.

Domače vesti.

Prva slovenska porotnica. V Clevelandu v Ameriki je bila lansko leto izbrana za porotnico Slovenka Ana Jakšič, ki je gotovo prva slovenska porotnica.

Ministrstvo za finance je dovolilo potnikom, ki potujejo v inozemstvo, da lahko vzamejo s seboj do 2000 cigaret onih vrst, katerih izvoz je dovoljen.

Poglavje o Rusih. Minister za prehrano je odobril kredit 5 milijonov dinarjev ruskim beguncem v Boki Kotorski, da si morejo za to vsoto nakupiti potrebščine v svojih skladiščih. — Tako se glasi uradno poročilo. 5 milijonov dinarjev je 20 milijonov kron. Sedaj pa vprašamo: Koliko pa ima kredita na razpolago poverjeništvu za socialno skrb v Ljubljani za pretečo brezposelnost? Ali veste kolike? Ne 20 milijonov kron, kje neki — ampak okroglih celih 20 tisoč kron!

Ruska gledišča. V Jugoslaviji je vsled preobrata v Rusiji prišlo, kakor že znano, mnogo ruskih beguncev — sama buržoazija. Pripeljali so s seboj mnogo glediških igralcev, ki sedaj proizvajajo svojo umetnost po raznih mestih v Jugoslaviji. Tudi v Ljubljani je igrala v gledišču dalj časa ena izmed takih družb, tkzv. Hudožestveni teatr, ki je vsled svoje umetnosti znana po vsem svetu.

Železniški promet s Koroško. Dne 21. t. m. je bil otvorjen zopet redni promet na železnici Jesenice-Področica.

Cesta Maribor-Št. Peter. „Nova doba“ poroča: Ker vsled spletke župnika v Št. Petru bivši okrajni zastop in tudi sedanji gerent istega, klerikalni advokat dr. Leskovar, vprašanja gradnje ceste iz Maribora čez Št. Peter ob Dravi ni krenil z mesta, so sedaj nekateri interesenti napravili družbo, ki bo na spomlad začela graditi te ceste.

Strašen zločin v Strnišču pri Ptuj. Potniki, prihajajoči iz Strnišča pri Ptuj, pripovedujejo o strašnem zločinu, ki se je dogodil v bližini begunskega taborišča. Neki dalmatinski begunec je iz doslej neznanega vzroka ubil s sekuro najprej svojo ženo, nato pa zvalil svojo ljubimko v gozd, kjer jo je istotako ubil.

„Stanovanja“ v vagonih. V železničnih vagonih v Ljubljani, Šiški in Dravljah stanuj zdaj še okoli 200 družin, ker primanjkuje stae novanj.

Uniforma železničarjev. Prometno ministrstvo bo pričelo z uniformiranjem železničarjev po celi državi, da bo uniforma izenačena, kakor bo tudi izdalo regulativni zakon za vsa železniška ravateljstva.

Zamenjava 20 dinarskih bankovcev so vsi poštni uradi zopet ustavili. Bankovci se odstej zamenjavajo le pri podružnici „Narodne banke“ v Ljubljani in v Mariboru ter blagajnah davčnih uradov. Zamenjava se vrši samo do konca tega meseca.

Korupcija s stanovanji. Vsled pomanjkanja stanovanj v Ljubljani se je razpredla obširna korupcija s stanovanji. Neki uradnik, katerega so sedaj aretirali, je več strank ogoljufal za denar obljubivši jim, da dobe stanovanja.

Roparski umor na Laverci je izvršil prejšnjo soboto neki ropar. Zaklal je v vrat starko J. Možina in ji pokradel njen denar v znesku 7000 K.

Korupcijska afera v Ljubljani. Zadnji čas so odkrili v Ljubljani veliko korupcijsko afero, v katero je zapletenih baje poleg dr. Ažmana še več oseb. Gre za nekega milijonarja in pa za tiskarno Bamberg, ki so jo liberalni gospodje kupili. Zadevo preiskuje sedaj odvetniška zbornica.

Rop milijonarjevega otroka. Prejšnjo sredo so nekateri prebrisani tički odpeljali iz šole otroka milijonarja Pollaka v Ljubljani. Na to so poslali očetu pismo, da otroka ne bo videl več živega, če takoj v neko gostilno v Spodnji Šiški ne pošlje v kuverti 60.000 dinarjev odškodnine. Policija je aretirala roparje otroka. Eden med njimi je celo delal v Pollakovi tovarni usnja. Otroka so našli nekje med vagoni na železnici.

Odkritja o Trboveljski družbi. Ministrska komisija, ki je pregledovala knjige Trboveljske premogokopne družbe, je ugotovila, da je družba potvorila za več kot za 100% produkcijske cene za premog, da je mogla kapitalistom in raznim dunajskim čifutom izplačevati visoke dobičke in se odtegnila davku. Kakor znano, se je ta družba branila zvišati rudarjem slabe plače z izgovorom, da bi imela izgubo. Tako delajo kapitalisti povsod in varajo delavsko ljudstvo! Doli s kapitalizmom!

Ljudsko štetje je pokazalo, da je v Ljubljani 53.072 prebivalcev (moških je 26.268, žensk pa 26.804). V Mariboru je v celem 30 tisoč 739 prebivalcev (nemščino je priznalo za svoj materin jezik le 6455 oseb). Belgrad šteje 150.000 prebivalcev.

Vojnim invalidom v Sloveniji. Po dopisu gozdarskega oddelka deželne vlade za Slovenijo. Odsek: ravnateljstvo državnih gozdov in domen št. 217 od 8. svečana t. l. se bo otvoril pri gozdnem in grajščinskem oskrbništvu v Kostanjevici na Dolenjskem trimesečni tečaj za gozdne čuvaje začetkom marca tekočega leta. Za službo gozdnega čuvaja se zahteva sledeča fizična sposobnost: noge, vid in sluh popolnoma v redu, pljuča in srce dobra. Manjše poškodbe na rokah ali drugod dopustne, vendar se zahteva sposobnost uporabe orožja in orodja za znamenovanje lesa. Vsi invalidi, ki ne izvršujejo in ne morejo izvrševati nobenega poklica in bi prišli v poštev, naj nemudoma vložijo prošnje pri Deželni vladi za Slovenijo, poverjeništvu za socialno skrb, invalidski oddelek, najdalje do 28. februarja t. l. z zdravniškim spričevalom, da so sposobni za službo gozdnega čuvaja.

Ob priliki plebiscita na Koroškem je neki Galinovič ogoljufal razne osebnosti za 1.200.000 kron. Sedaj jo je popihal in išče ga policija.

Gospodarstvo.

— **Agrarna reforma.** Ministrstvo za agrarno reformo bo pričelo z razdeljevanjem zemlje dne 15. marca.

— **Kovani drobiž.** Eno-, dve- in desetkronske bankovce je finančna oblast že začela jemati iz prometa. Začela je tudi že izdajati novi drobiž po 10 par, oni za 25 par pa še ni dospel iz Belgrada.

— **Goveje meso** se je v zadnjem tednu podražilo. Na ljubljanskem trgu je njegova cena sedaj od 24 (telečje) do 30 K (goveje). Mesarji in kupci živine plačujejo kmetom 17 do 18 K za 1 kg žive teže. Mesa izvozniki izvozijo silne množine v Italijo in Avstrijo, zato ta podražitev.

— **Žitne cene.** V Beogradu stane meterski stot pšenice 950—1000 K, koruze 420 K in ovsa 250 K. V Osjeku plačujejo meterski stot pšenice po 1000—1010 K, koruze po 400 K, ovsa po 330—340 K. V Vinkovcih stane meterski stot pšenice 950 K, ovsa 250 K, v Subotici pšenice 900—950 K, koruze 320—340 K in meterski stot ovsa 220 K. V Bački stane meterski stot pšenice 960—980 K, ječmena 300 K, koruze 360—380 K. 1 kg moke nularce 15 K.

— **Doli s cenami!** Na vsem svetovnem trgu se je pojavila tkzv. nadprodukcija blaga, posebno industrijskih izdelkov, pa tudi živil. Kmetstvo in delavsko ljudstvo je pridelalo toliko blaga, da ga vsled njegove preobilice kapitalisti po starih cenah ne morejo več prodati. Nastala je zato svetovna gospodarska kriza. Delavce kapitalisti že po vsem svetu mečejo iz delavnic na cesto, kar še starih izdelkov ne morejo več prodati. Cene so zato začele padati najprej v Ameriki, potem na Angleškem in sedaj po vsem svetu. Začela se je kratkomalo doba konkurence. Delavsko ljudstvo mora sedaj gledati na to, da prisili kapitaliste, da gredo s cenami kaj kmalu tudi že pri nas doli. Omejimo se torej na najpotrebnejše in naredimo tako kakor so to napravili v Ameriki! Ne kupujte ničesar, česar neobhodno ne potrebujete! Če nosite še tako ponošeno obleko in še tako strgane čevlje, ne odnehajte! Rezultatu se boste kmalu čudili! Cene bodo morale doli! Kaj zato, če propade pri tem marsikateri kapitalist, trgovec ali veriznik!

Razne vesti.

Petnajst milijonov ljudi se izseli iz Evrope. Sev. ameriški komisar za priseljence je ugotovil po predloženih seznamih 17 transatlantičnih linij, da se pripravlja 15 milijonov Evropejcev na izselitev iz Evrope. Med temi izseljenci jih je pet milijonov iz Italije in šest milijonov iz Nemčije. Drugi izseljenci so glavno iz Poljske, Čehoslovaške in Jugoslavije, ter so večinoma že na potu. Toliškega priseljavanja še ni bilo. Pod vtisom teh ugotovitev se je vršila v Washingtonu konferenca, ki se je bavila glavno z vprašanjem, kako to priseljavanje omejiti.

Nova angleška mornarica. Britanska admiraliteta je vladi predložila načrt za zgraditev novih bojnih ladij. Admiraliteta pravi, da angleška bojna mornarica ne sme zaostati za ameriško in japonsko. Oboroževanja še ne bo konec?

Nikita šel v penzion. Belgrajska vlada je določila in ponudila bivšemu črnogorskemu kralju Nikiti 300.000 francoskih frankov letnega „pensiona“, da bi več ne rovaril proti naši državi. Nikita se je tega denarja nekaj časa branil, potem ga je pa vseeno sprejel, ker je vlada rekla, da mu ničesar ne da, če ponudene penzije ne sprejme. Mi pa pravimo, da bi naj vlada ta denar raje dala za naše uboge invalide in revne otroke! Tako pri nas denar ven mečeje!

Morilka, ki je umorila nad 100 oseb. Na Skandinavskem so zaprli 30 letno žensko Dagmar Overby iz Danske, ki je kot morilka dosegla svetovni rekord. Število njenih žrtev znaša preko 100 oseb. Njena specialiteta je obstojala v tem, da je morila nezakonske otroke v starosti od nekaj tednov do 5 let. Predno je nesrečne žrtve vzela k sebi, je njihove stariše prisilila, da so podpisali neko pisanje, v katerem so se odpovedali vsem pravicam do otrok. Za vsakega otroka je prejela od 100 do 5000 K nagrade. Svoje žrtve je pred umorom vedno mučila. Zverinski ženski so prišli končno na sled in ji prikinili njen strašen posel.

Zabavni kot.

Ženska volilna pravica. Licejka je prišla iz šole domov: „V šoli smo napravile glasovanje, katera izmed nas je najlepša.“ — „No, kako je izpadlo?“ — „Ena je dobila dva glasa, ostali so bili pa razcepljeni.“

Predolga ušesa. Janez je prišel precej natrkan v brivnico. Zavalil se je na stol in zaspal. Brivec ga je namazal ter pričel briti. Morda se je Janez v spanju nerodno obrnil, morda je brivec nerodno potegnil z roko, dejstvo je bilo, da mu je brivec mahoma odrezal pol ušesa. — Za božjo voljo — se je začel opravičevati brivec — kaj sem storil! Janez je odprl oči. — Kaj ste storili? — Zakaj skačete okoli mene? — Pol ušesa sem vam odrezal! — To nič ne de, pravi Janez, kar naprej, saj imam itak predolga! —

Prošnja do vseh!

Prosimo vse člane in sotrudnike, ki poznajo bedo in trpljenje, da po možnosti prispevajo k zbirki nekega sodruga, ki je zabredel vsled nagle družinske nesreče v pomanjkanje. Sodrugi, podpirajte! Vsak dar še hvaležno sprejme. Odbori krajevnih organizacij bodo tozadevna darila prejemali in pošiljali po položnicah. Kdor nima priložnosti priti do odbornikov, naj pošlje naravnost centralnemu tajništvu KDZ v Ljubljani, poštini predal 168.

Želeti bi bilo, da bi došlo toliko prispevkov, da bi ostalo kaj kot „podporni fond“ tudi za naprej. Vsak dar bomo potrdili v „Ljud. glasu“.

Centralno tajništvo ISDS in KDZ.

Založba in last konzorcija „Ljudski Glas“.

Oblastem je odgovoren Ign. Mihevc.

Tiska: Tiskarna J. Pavliček v Kočevju.

Ste preveč občutljivi za mrzli zrak? Vsakovrstne bolečine se takoj pojavljajo? Slabost? Oj, kako tu ublažujejo bolečine in utrjujejo telo masaže s Fellerjevim pravim Elsa-fluidom! 6 dvojnatih ali 2 veliki specialni steklenici 42 K. Državna trošarina posebej.

Potrebovali bi odvajajoče, želodec okrepčujoče sredstvo? Poslužite se le Fellerjevih Elsa-kroglic! 6 škatljic 18 K. — Omot

in poština posebej, a najceneje. — Eugen V. Feller, Stubica donja, Elsatrg 358, Hrvatska. F.

DOBER DAN! in nikakih bolečin ne bodele imeli, če uporabljate Fellerjev Elsa-fluid in Elsa-kroglice. 6 dvojnatih ali 2 specialne steklenice Elsa-fluida 42 K. 6 škatljic Elsa-kroglic 18 K. Ideal vseh sredstev za negovanje lepote so Fellerjeva obrazna pomada močnejše vrste 15 K. Fellerjevo pravo medicinalno lilijno mlečno milo z znamko „Elsa“ 19 K. Fellerjeva Tannokina pomada za rast las, veliki lonček 15 K. — Tudi vsi drugi Elsa izdelki trdke Eugen V. Feller v Donji Stubici, Elsatrg št. 358 na Hrvatskem, so vseskoz zanesljivi in priporočljivi.

Vabilo

na

redni občni zbor

„Sloge r. z. z o. z.“

nakupovalne in prodajne zadruga
v Ljubljani

ki se bo vršil dne 4. marca ob 17. uri
v prostorih Nakupovalne zadruga v
Ljubljani, Aleksandrova cesta 5, s sledečim sporedom:

1. poročilo načelstva,
2. odobritev računskega zaključka,
3. volitev načelstva,
4. volitev nadzorstva,
5. sprememba pravil,
6. slučajnosti.

Albin Prepeluh Ivan Podlesnik
odbornik. predsednik.

Splošno kreditno društvo

v Ljubljani, registrovana zadruga z omejeno zavezo
sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 13. ure in jih
obrestuje po čistih

4%

Redni davek plača društvo iz svojega. Obresti se kapitalizirajo polletno. Večje in stalne vloge se obrestujejo po dogovoru. Posojila daje svojim zadružnikom proti vknjižbi, na osebni kredit proti poroštvu ali zastavi vrednostnih papirjev. Menice se eskontujejo po bančni obrestni meri.

Edini, res delavski denarni zavod.

COSULICH-LINE

= TRST-AMERIKA =

New-York — Buenos-Aires —
Rio di Janeiro — Santos
Montevideo

Brezplačna pojasnila in prodaja vozniških listov za
potnike za Slovenijo edinole pri:

SIMON KMETEC, Ljubljana
Kolodvorska ulica 26.

Miši-podgane stenice-ščurki

in vsa golazen mora poginiti, ako porablja moja najbolje preizkušena in splošno hvaljena sredstva kot: proti poljskim mišim K 12—, za podgane in miši K 12—; za ščurke, a posebno močna vrsta stane K 20—; posebno močna tinktura za stenice K 12—; uničevalec moljev K 10—; prašek za uši v obleki in perilu K 10— in 20—; proti mravljam K 10—; proti ušem pri perutnini K 10; prašek proti mrčesom K 10— in 20—, proti ušem pri ljudeh K 5— in 12—; mazilo za uši pri živini K 5— in 12—; tinktura proti mrčesu na sadju in zelenjadi (uničevalec rastlin) K 10—; mazilo proti garjam K 14—.

Pošilja po povzetju Zavod za eksport
M. Jünker, Zagreb 45, Petrinjska ul. 3.